

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUS RAKENNUSTEN JÄTEVESILAITTEISTOIHIN TARKOITETTUIJEN VESILUKKOJEN OLENNAISISTA TEKNISISTÄ VAATIMUKSISTA

1 Yleistä

Ehdotuksessa esitetään annettavaksi uusi ympäristöministeriön asetus rakennusten jätevesilaitteistoihin tarkoitettujen vesilukkojen olennaisista teknisistä vaatimuksista.

Rakennuksen olennaisista teknisistä vaatimuksista ja niihin liittyvistä asetuksenantovaltuuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), sellaisina kuin ne ovat laissa (958/2012), 117 a - 117 g §:ssä. Olennaiset tekniset vaatimukset koskevat rakenteiden lujuutta ja vakautta, paloturvallisuutta, terveellisyyttä, käyttöturvallisuutta, esteettömyyttä, meluntorjuntaa ja ääniolosuhteita sekä energiatehokkuutta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 117 c §:n 3 momentin mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä rakennukselta edellytettävistä terveellisyyteen liittyvistä fysikaalisista, kemiallisista ja mikrobiologisista olosuhteista, taloteknisistä järjestelmistä ja laitteistoista sekä rakennustuotteista.

Vesilukkojen osalta oleellinen on 117 c §:n vaatimus siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan siten, että se on turvallinen myös vesihuollon kannalta. Rakentamisessa edellytetään käytettävän tuotteita, joista ei aiheudu suunnitellun käyttöänsä aikana talousveteen sellaisia päästöjä, joita ei voida pitää hyväksyttävänä.

Ympäristöministeriön asetus rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista (1047/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Koska tässä asetuksessa ei ole yksityiskohtaisia vaatimuksia vesilaitteistoihin liittyville rakennustuotteille, annetaan ne erillisissä olennaisten teknisten vaatimusten asetuksissa tuoteryhmäkohtaisesti.

Rakennusten jätevesilaitteistoihin tarkoitetuille vesilukoillei ole annettu eurooppalaisia harmonisoituja tuotestandardeja, joten olennaisten teknisten

vaatimusten täyttymistä ei ole mahdollista todentaa EU:n rakennustuoteasetuksen (EU) N:o 305/2011 mukaisella CE-merkinnällä

2 Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. Asetuksen soveltamisala

Pykälässä säädetäisiin asetuksen soveltamisalasta.

Pykälän mukaan asetus koskee rakennuksen jätevesilaitteistoihin tarkoitettujen vesilukkojen olennaisia teknisiä vaatimuksia. Asetus kattaa allasvesilukot, joilla viemäroidään altaat, kuten keittiöaltaat ja pesualtaat sekä viemäriputkistoon asennettavat erilliset vesilukot. Tämän asetuksen piiriin ei kuulu viemärikalusteen rakenteellisena osana kuuluvat vesilukot, kuten wc-istuimen tai lattiakaivon vesilukot. Tämä asetus kattaa vesilukot, joiden viemäriiliitosputken nimelliskoko on enintään DN/OD 50 (ulkohalkaisijaan liittyvä nimelliskoko).

Maankäyttö- ja rakennuslain 152 §:n ensimmäisen momentin mukaan rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää rakentamiselle asetetut olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöiän ajan.

2 §. Määritelmät

Pykälän mukaan

- *allasvesilukolla* tarkoitetaan altaiden viemärointiin käytettävää viemärilaitetta, joka sulkee vesipatsaalla (vesilukko) viemärihajun pääsyn viemäristä pois estämättä jätevesivirtausta altaasta.

- *pohjaventtiilillä* tarkoitetaan vesilukon osaa, jonka kautta altaan vesi poistuu ja joka voidaan sulkea tulpalla tai läpällä. Pohjaventtiilissä voi olla kiinteä tai irrotettava ritilä.

-*ylivuotoakanavalla* tarkoitetaan vesilukkoon johtavaa virtauskanavaa, joka estää liiallisen vedenpinnan nousun viemäroitävässä altaassa poistamalla vettä altaan ylivuotoaukosta vesilukkoon.

3 §. Yleiset vaatimukset

Pykälässä säädettäisiin vesilukon yleisiä ominaisuuksista, jotka koskevat asennettavuutta, mekaanisten rasiusten ja lämpörasitusten kestämistä, ylivuotoputkistoa, toimintavarmuutta ja hygieenisyyden säilyttämistä sekä huollettavuutta.

Pykälän *1 momentissa* säädetään, että vesilukon on oltava asennettavissa asennusohjeiden mukaisesti niin, että se pysyy kestävästi paikallaan. Vesilukon on kestettävä talousjätevesiä sekä normaaleja mekaanisia ja lämpörasituksia.

Pykälän *2 momentissa* säädetään, että vesilukossa on oltava ylivuotoputkisto tai -virtaustie, jos vesilukko on tarkoitettu ylivuotovirtauskanavalla varustettuihin pesualtaisiin. Toimintavarmuuden ja hygieenisyyden on säilyttävä noudattamalla vesilukon huolto-ohjeita. Jos vesilukossa on irrotettavia osia, niiden on oltava helposti irrotettavissa ja uudelleenasetettavissa. Vesilukon poistoputki on oltava liitettävissä viemäriputkeen siinä käytettävillä putkiyhteillä.

Pykälän *3 momentin* mukaan vesilukon mukana on toimitettava asennus- ja huolto-ohjeet.

Pykälän tarkoituksena on toimintavarmuuden varmistaminen. Jotta hygieenisuus voidaan säilyttää, täytyy vesilukon olla helposti kasattavissa uudelleen ohjeiden mukaisen puhdistuksen jälkeen.

4 §. Pintojen ominaisuudet

Pykälän mukaan vesilukon sisä- tai ulkopinnoissa ei saa olla teräviä reunoja ja vikoja, jotka voivat heikentää vesilukon toimintaa.

Pintaviat ja reunojen rosoisuudet voivat aikaa myöten heikentää vesilukon toimintaa ja kerätä ylimääräistä ainesta pintoihin.

5 §. Sulkeva syvyys

Pykälässä säädetään, että vesilukon sulkevan syvyyden on oltava vähintään 50 mm.

Sulkevalla syvyydellä tarkoitetaan vesilukossa olevan veden muodostamaa sulkua.

6 §. Tukkeutumisen estäminen

Pykälässä säädettäisiin vesilukon tukkeutumisen estämisestä.

Pykälän *1 momentin* mukaan vesilukon virtauskanavien on oltava muotoiltu niin, etteivät ne ole alttiita tukkeutumaan.

Pykälän *2 momentin* mukaan vesilukon on oltava helposti purettavissa ja koottavissa puhdistusta varten.

Muotoilu ja rakenne ovat tärkeitä ominaisuuksia tukkeutumisen estämistä ajatellen. Puhdistus on voitava tehdä helposti tarpeen mukaan, jotta vältetään esim. vuotovahingoilta.

7 §. Materiaalit

Pykälässä säädettäisiin vesilukon materiaaleista.

Pykälän *1 momentin* mukaan vesilukon materiaalien on kestävä talousjätevesiä.

Pykälän *2 momentin* mukaan vesilukon materiaalien ja rakenteen on kestävä asennuksen ja käytön aikaisia rasituksia. Vesilukon on oltava valmistettu korroosion kestävästä materiaalista.

Pykälän *3 momentin* mukaan vesilukon materiaalien on kestävä ajoittaista jäteveden lämpötilaa 95 °C.

Materiaalin on oltava sellainen, että se kestää lämpötilan vaihteluita ja paineen vaihteluita.

8 §. Tiiviys

Pykälässä säädettäisiin vesilukon tiiviystä.

Pykälän *1 momentissa* säädetään, että vesilukon on oltava ilmatiivisjätevesilaitteistossa esiintyvillä ylipaineilla (0 - 400 Pa). Vesilukon on oltava tiivis vesipaineella 10 kPa.

Pykälän *2 momentissa* säädetään, että tiiviyn on säilyttävä vesilukon irrotettavien osien uudelleenasetuksen jälkeen. Pohjaventtiilin tulpan tai läpän ollessa paikallaan pohjaventtiilin on oltava tiivis. Vesilukon poistoputken liitos vastaavankokoiseen viemäriputkeen on oltava tiivis.

Tiivis järjestelmä vähentää vuotovahinkojen riskejä.

9 §. Virtaamat

Pykälässä säädetään vesilukon virtaamasta.

Pykälän mukaan vesilukon virtaamavaatimukset on esitetty taulukossa 1. Virtaama-arvot koskevat vesilukkojen virtaamatestausaltaassa mitattuja virtaamia.

10 § Merkintä

Pykälässä säädettäisiin vesilukon merkinnästä.

Vesilukon on oltava yksilöitävissä ja jäljitettävissä. sen pysyvän merkinnän perusteella. Selkeä merkintä helpottaa tuotteen tunnistamista esimerkiksi huolto- ja korjaustilanteissa.

11 § Teknisten ominaisuuksien kokeellinen määrittäminen

Pykälässä säädetään, että valmistajan on määritettävä tekniset ominaisuudet kokeellisesti. Kokeellinen määrittäminen on tehtävä Euroopan talousalueen jäsenmaassa tai Turkissa yleisesti hyväksytyjä menettelyjä käyttäen. Hyväksytyinä menettelyinä voidaan pitää esimerkiksi standarien SFS-EN ISO 15875-3, SFS-EN 15664 sekä NKB 4 (Nordiska Kommittén för Byggbestämmelser) mukaista menettelyä käyttäen.

Pykälän mukaan selvitys teknisten ominaisuuksien määrittämisessä käytetyistä menetelmistä ja koetuloksista on toimitettava pyydettyä rakennushankkeeseen ryhtyvälle sekä rakennus- ja markkinavalvontaviranomaiselle, jotta voitaisiin varmistua, että kokeellinen määrittäminen on tehty yleisesti hyväksytyä menetelmää käyttäen. Markkinavalvontaviranomaisena toimii Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

10 §. Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan päivänä kuuta 2019

3 Asetusehdotuksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei ole suoranaisia hallinnollisia vaikutuksia. Valmistajille aiheutuvien kustannusten ei oleteta kasvavan verrattuna aiemmin Suomessa käytettyihin vesilukkojen sertifiointimenettelyihin.

4 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu ympäristöministeriön virkatyönä yhteistyössä VTT Expert Services Oy:n (nykyisin Eurofins Expert Services Oy) kanssa.

5 Lausunnot

Asetusehdotus lähetettiin lausunnolle...

6 Komission teknisten määräysten ilmoitusmenettely

Lausuntokierroksen jälkeen...

7 Laintarkastus

Asetusehdotukselle tehdään laintarkastus.